

SINU ELVA LEHT

OKTOOBER 2025

AINUS KOGUKONDLIK VALIMISLIIT

Sinu Elva vald on kandnud poliitilist vastutust koos koalitsioonipartneritega Elva valla juhtimisel viimased neli aastat. Oleme saanud tõestada, et suudame juhtida Elva valla arenguid ka vägagi keerulistes oludes. Möödunud perioodile tagasi vaadates saab tõdeda, et see aeg on tõesti olnud äärmiselt turbulentne ja üks kriis ei saa läbi kui juba on teine kriis tuppa tulnud. Naljatades saab ehk öelda, et ehk on antud asjaolu tõttu Elva vald kriisivalmiduses Eesti omavalitsuste TOP 4 seas.

Stabiilne eelarve ja jätkuvad investeeringud

Elva vald on kriisides hästi hakkama saanud ning hoolimata teele tulnud raskustest oleme jätkuvalt võimelised investeerima aastas taristusse ja arendustegevustesse kuni 3 miljonit eurot aastas. Seda pole üldse vähe kuid meie vajadusi see siiski ei rahulda. Elva vald on aastaid investeerinud hoonete kaasajastamiseks ning erineva taristu arendamiseks. Samuti oleme investeerinud päris palju erinevate teenuste arendamisele nagu seda on Elva Perekeskuse pakutavad tugiteenused. Riigi poolt tehtud otsused, millega ei ole kaasnenud vajalikku rahalist katet, nagu näiteks õpetajate palgatõus ja hooldereform tõid Elva vallale täiendavat kulu valla eelarvest ca 1,3 miljonit eurot, on küll kärpinud meie võimekust oluliselt kuid kui keegi ütleb, et Elva vald vaagub eelarveliselt hinge, siis see ütlemine on teadmatusel kantud. Täna oleme võimelised jätkuvalt tegema investeeringuid taristusse ning oleme planeerinud ka olulises matus vahendeid hoonete korrashoiu peale, mida varasemalt eraldi planeeritud ei ole olnud.

Tugev meeskond ja sihikindel areng

Loomulikult on alati arenguruumi ning ka meie tuleviku vaade on suunatud arengule mitte

tühjadele populistlikele lubadustele. Teame täpselt kust king pitsitab ning mida saaks paremini teha aga kõike ei saa kohe ja kirssidega. Viimastel aastatel oleme teinud olulisi muudatusi ja ka struktuurseid kärpeid ilma, et oleksime mingeid teenuseid ära jätanud. Töökohustuste ümberjaotamine üle 10% kärbitud meeskonnas ei möödu valutult ning muudatused toovad kaasa olulise koormuse kasvu ja sellega kaasneva pinge allesjäänud meeskonnale. Ei ole olnud abiks ka mitmete opositsiooni volinike pidev halvustav ja kohati mõnitav suhtumine ametnike töössse. Nad arvavad, et nad teevad poliitikat ja halvustavad juhte kuid nad ei anna endale aru, et tegelikult teevad nad liiga neile kümnetele ja sadadele inimestele, kes teevad südamega oma igapäevast tööd. Kuid hoolimata pidevast negatiivsest foonist on Elva valla meeskonna inimesed olnud tublid ning saanud ka nendes tingimustes ilusti hakkama.

Aitäh teile!

Ühiselt edumeelsema Elva valla poole

Oleme valimisliidu Sinu Elva valla meeskonnaga valmis kandma seda vastutust ka järgmised neli aastat. Meil on ette valmistatud mitmeid projekte, nagu näiteks ujula ja hotelli jaoks planeeringu lõpetamine, spordipargi arendamine, Rannu rahvamaja kaasajastamine, Käärde lasteaia ehitamine ja paljud teised, mis vajavad järgmisel neljal aastal elluviimist. Ka organisatoorselt ei saa öelda, et oleme nirvaanas – ka siin on vaja veel palju muudatusi ellu kutsuda ning tööpõld lai. Meie meeskonnal on väga selge nägemus järgmise nelja aasta muudatustest, kuidas neid ellu viia ning kuhu need meid viivad. Ikka ühiselt edumeelsema ja ägedama Elva valla poole!

SÕNUMID RIDADE VAHEL

KRISTJAN VILU
abivallavanem

Valimisliit Sinu Elva Vald keskendub reeglina enda tegemistele, mitte teiste sõnumitele. Paraku on Isamaa erakond Elvas tõstnud populismi ja valetamise tasemed kõrgustesse, mida siinsed inimesed varem taluma pole pidanud. Olen lõpetanud ülikoolis erialadena avaliku halduse ja muutuste juhtimine ühiskonnas, mistõttu usun, et suudan poliititse avalduste tausta natuke rohkem välja tuua.

Järgnev artikkel on mõistagi samuti poliitiline, kuna olen kandideerimas kohalike omavalitsuste valimistel. Aus ajend on aastatepikkune valedele üles ehitatud platvorm, mis saab lõppeda ainult suure pettumusega.

Kohalikud erakond Isamaa poliitikud rõhuvad oma retoorikas kohaliku poliitika tähtsust, ometi on nad ainsad, kes toovad riikliku poliitika kohalikele tasandile, lubades muuhulgas oma lendlehel soodsamat auto- ja käibemaksu. No ei ole neil tegelikult kohalikul tasandil seda hooba, et

sekkuda sellistesse üleriiklikesse lubadustesse.

Pisut vähem kui neli aastat tagasi manitses üks Isamaa fraktsiooni esindaja tänast koalitsiooni ambitsioonitus eelarves, teatades, et laenu tuleb võtta maksimaalselt ning ärge kujutage ette, et euribor võiks minna positiivseks. Samal ajal teatasid teised sama fraktsiooni liikmed, et laenu ei tohiks üldse võtta, aga investeeringute nimekirja, mida teha tuleks, on pikk. Neil ei ole ühtset nägemust ning räägivad iseendale alatihtu vastu.

Ümardamine on Isamaa erakonna Elva meeskonna meelistegevus, õnnetuseks ei ole seda oskust nad omandanud. Artiklis „Tolmuste ja auklike vallateede ajastu peab lõppema“ on väidetud, et Konguta Rahvamaja maksis miljoni – vale. Konguta rahvamaja viimase investeeringu maksumus oli ligikaudu 840 000 millest omavalitsuse osa oli 440 000 eurot. Artiklis väidetakse, et Annikoru piirkonna elanike arv väheneb – moonutatud tõde. Konguta rahvamaja ei ole pelgalt Annikoru inimeste teenus. Kogu Konguta piirkonna elanike arv on 2019-2025 aastatel 2% tõusnud, see on Elva vallas üks väheseid piirkondi, mille elanike arv ei ole langenud. Konguta rahvamaja remondile olid vastu ka sama erakonna volinikud, kellest üks andis välja selge sõnumi „bussid käima“. Ehk nende lubadused kultuuri hoidmisest on muut. Samas artiklis on käsitletud

mustkatte maksumust kaks korda väiksemana tegelikkusest – see ei ole hea matemaatika millega valda juhtida.

Kõige enam hämmastab mind sõnumite segadus, üht valijat proovitakse püüda kulude vähendamise, teist suurte põhitegevuskulude tõusuga. Artiklis õhem Elva on rikkam Elva rõhutakse töötajaskonna kasvule viimase kaheksa aasta jooksul, justkui vallavalitsuse ametnike arv oleks tõusnud – tegelikult ju ei ole. Suur enamus täiendavaid töökohti on haridusasutustes, näiteks täiendavate lasteaiakohtade loomisest tingituna. Efektivsem juhtimine mida lubatakse = kärpimine ja mõne vallavalitsuse ametikoha vähendamine struktuuris ei päästa päeva. Ehk tegelik sisu saab sellel lubadusel olla asutuste või nende koosseisude vähendamine, aga ilmselgelt ei tulda välja tegeliku plaaniga enne valimisi. Kui võtta varem mainitud kultuurimajade hoidmise vastuseis ja fraas „bussid käima“ võib sõnumitest ridade vahelt lugeda küll.

Üks poliitiline seltskond Elva maastikul selgelt eristub teistest poliitilise häma, populistlike loosungite ja tahtlike valedega. Eks ole ka poliitikas kõik võtted lubatud, aga pooltõdedele ja valedele ülesehitatud platvormiga positiivset muutust juhtimisse küll ei tooda.

PEAMISED INVESTEERINGUD 2025-2029

- Rekonstrueerime Kärneri tänava koos kergliiklusteega
- Ehitame valmis Mahlamäe – Peedu - Vapramäe kergliiklustee
- Rajame kergliiklustee Vaikselt tänavalt Tartumaa Tervisespordikeskuseni
- Paneme Puhjast kalmistule viiva tee mustkatte alla
- Ehitame valmis Puhja-Järvaküla vahelise kergliiklustee
- Rajame Külaaseme ja Vellavere piirkonda kõvakattega teid
- Alustame Rannu – Vallapalu kergtee rajamist
- Arendame mustkattega teid Rannakülla
- Rajame mustkatted Käärdi elamupiirkonna kruusateedele
- Alustame kergliiklustee rajamist Palupera koolist Rõngu suunal
- Rekonstrueerime Peedu - Vapramäe silla
- Ehitame valmis Rannu aleviku kergliiklustee
- Ühendame Mälgi küla kanalisatsiooni Annikoru puhastiga
- Arendame ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni võrgustikku Otepää suunal
- Ehitame valmis Käärdi lasteaia ning kaotame lasteaia järjekorrad
- Rajame Peedule multifunktsionaalse spordi- ja mänguväljaku
- Investeeriime kogupere parkide ja mänguväljakute arendamisse igal järgmisel neljal aastal 50 000 eurot
- Arendame välja Reku sadamaala
- Laiendame Ulila sadamat ja suplusranda
- Uuendame Rõngus Hiugemäe kontserdipaiga
- Korrastame Hellenurme ja Palupera mõisapargid
- Uuendame Rannu mõisapargi ja spordiplatsid
- Leiame võimalused ja toetused Rannu Rahvamaja kaasajastamiseks
- Uuendame kultuuriasutuste tehnika ja digilahendused
- Leiame võimaluse Puhja kogukonna teenusmaja arendamiseks
- Rajame Rõngu rahvamajale esindusliku parkla
- Rajame Elva eakate päevakeskusele uued ruumid
- Leiame võimaluse Puhja kogukonna teenusmaja arendamiseks
- Loomme Rannu päevakeskusele uued ruumid Rannu Rahvamajas
- Rajame eakatega koostöös teadmuskeskuse
- Elva linna staadioni rekonstrueerimine ja spordipargi arendamine
- Alustame meie piirkonna esimese raba õpperaja rajamist Puhja ja Rannu piirkonnas
- Uuendame ja värskendame regulaarselt sporditaristut, matkaradu ja mänguväljakuid

MAAELU TEGELIK VÄGI PEITUB INIMESTES

VIKTORIA LEPP

Kuus aastat tagasi vahetasin pealinna elu Elva valla vastu. See samm on mulle õpetanud, et maapiirkondade tõeline jõud ei seisne ainult kaunis looduses või rahulikumas elurütmis. Elu maal hoiavad elujõulisena inimesed – ettevõtlikud, loovad ja leidlikud.

Ma ei mõtle siin ainult ettevõtjaid ärilises mõttes, vaid ettevõtlikkust kõige laiemas tähenduses. Olen kohanud inimesi, kes mõtlevad kastist välja, viivad ellu hullumeelseidki ideid ja loovad kogukonna hüvanguks midagi uut. Nad on tegusad, julged, vahel ehk pisut naiivsedki, aga just see naiivsus annab neile julguse katsetada.

Leidlikkus kui ellujäämise kunst

Maal tuleb sageli hakkama saada vähesemaga. Lihtsam oleks kolida linna, kus keskmine palk on kõrgem ja teenuseid rohkem. Aga maal elavad inimesed, kes ei lähe lihtsama vastupanu teed – nad leiavad lahendusi. Nad kombineerivad, renoveerivad, taaskasutavad, õpivad vajadusel uusi ameteid ja teevad koostööd kogukonnaga. Selline loovus ja iseseisvus ei tee elu ainult võimalikuks, vaid ka rikastab kogukonda tervikuna.

Haridus kui kogukonna selgroog

Üks maaelu suurimaid tugevusi on hariduse ja kogukonna tihedam põimimine. Väiksemates koolides saavad lapsed rohkem tähelepanu, iga laps loeb ja kedagi ei jäeta tagaplaanile. Kool on sageli külakeskuse süda – koht, kus käivad koos nii lapsed, lapsevanemad kui ka õpetajad, ja kus sünnib koostöö, mis ulatub kaugemale klassiseintest. Haridus maal ei tähenda ainult teadmiste edasiandmist, vaid ka väärtuste kasvatamist – iseseisvust, loovust ja kogukonnatunnet. Kui laps kasvab keskkonnas, kus teda märgatakse ja kuulatakse, on ta suurema tõenäosusega valmis ka ise oma kodukohta panustama.

Julgeolek ja kindlustunne

Sageli räägitakse julgeolekust kui millestki, mis sõltub üksnes riigikaitsest. Tegelikult algab turvatunne kogukonnast. Kui linna kortermajas võib elada kümneid naabreid ilma neid tundmata, siis maal on vastupidi – isegi kui talude vahel on kilomeetreid, teatakse üksteisest palju.

See teadmine, et naaber märkab, aitab ja annab vajadusel sõna edasi, ongi maaelu loomulik kindlustus ja parim maakaitse.

Noored ja tulevik

Suur küsimus on, kuidas kasvatada järgmise põlvkonna ettevõtlikke ja tegusaid inimesi. Vastus on tegelikult lihtne: eeskuju, autonoomia ja kuulamine. Kui noortele antakse võimalus katsetada, eksida ja oma ideid ellu viia, sünnib neist uue põlvkonna maaelu edendajad.

Koostöö ja võimalused

Maaelu areng ei sünni ainult inimeste endi leidlikkusest, vaid ka koostööst ja targalt suunatud toetusest. LEADER-programmid, riiklikud ja Euroopa Liidu maaelu arengu meetmed ning kohalike omavalitsuste algatused annavad vajalikku tuge. Olgu see külakeskuse renoveerimine, uue teenuse käivitamine või noorteprojekt – hästi suunatud toetus aitab väikesest ideest kasvada suureks muutuseks. Veelgi olulisem on aga koostöö inimeste vahel. Kui kohalikud elanikud, ettevõtjad, kogukonnad ja omavalitsus tõmbavad ühte köit, muutub maapiirkond mitte ainult elujõuliseks, vaid ka atraktiivseks valikuks uutele peredele, ettevõtetele ja turistidele.

Maaelu ei püsi ainult mulla, metsa ja järvede najal. Selle tegelik vägi peitub inimestes – nende leidlikkuses, koostöövalmiduses ja julguses katsetada. Kui seda väge targalt toetada, on maaelu mitte pelgalt elamisväärtus, vaid tulevikku vaatav ja võimalusterohke.

NOORED JA KODUKANDI TULEVIK: SILLAD, MIDA PEAME KOOS EHITAMA

ÜLLE NÄRSKA Puhja Kooli loovjuht

Ettevõtlik mõtteviis, mitmekesine huvitegevuse valik ja vaimse tervise väärtustamine on kolm olulist märksõna, millele tugineb noorte toimetulek tulevikuühiskonnas. Eesti tulevik sõltub meie noortest – nende ideedest, loovusest ja julgusest võtta vastutust.

Ometi seisavad paljud noored täna teelahkmel: kas jääda kodukanti panustama või otsida võimalusi mujalt? See ei ole ainult üksiku noore valik, vaid kogu kogukonna arengusuund. Kui soovime, et elu maapiirkondades kestaks ja areneks, tuleb noortele luua tingimused, mis toetavad ettevõtlikkust, vaimset heaolu ja seotust kodupaigaga.

„Ettevõtlik mõttelaad on ülipika vinnaga,” meenutab üks noor täiskasvanu, kuidas põhikoolis saadud kogemused on teda kandnud tänaseni. Just põhikool on aga sageli see koht, kus järjepidevus katkeb. Kui algklassides toetatakse loovust, aga hiljem seatakse fookus vaid eksamitele, muutuvad noored passiivsemaks ning julgus ise midagi korraldada kaob. Seetõttu on oluline, et loovuse ja ettevõtlikkuse toetamine ei katkeks. See vajab strateegilist ja järjepidevat lähenemist.

Mida selleks teha?

Kohalikul tasandil võiks fookuses olla:

- ettevõtlikkuse toetus igas kooliastmes, eriti põhikoolis;
- õpetajate ja noorsootöötajate koolitamine, et nad oskaksid noorte ideid toetada, mitte hinnata ainult tulemusi;
- turvaline keskkond riskimiseks ja eksimiseks, kus noored saavad omaalgatusi proovida;
- mitteformaalse ja formaalse õppe sidumine – ettevõtjate, mentorite ja kogukonna kaasamine õppetöösse;
- KOV-i tasandil eestvedaja olemasolu, kes hoiaks ettevõtlikkuse teemat järjepidevalt fookuses ning tunnustaks juhendajaid;
- vabadus teha vigu, neist õppida ja uuesti proovida – see kasvatab noortes enesekindlust.

Noorte ettevõtlikkus ei arene vaakumis. Suurt rolli

mängib toetav keskkond: vanemad, õpetajad, kogukonna hoiakud ja eeskujud. Kui kodukandis väärtustatakse noorte ideid ja pakutakse neile võimalusi, tekib ka tugevam seotus kodupaigaga. Kui vanem võtab lapse kaasa paikkondlikule kultuurisündmusele, võib see olla seeme, millest kasvab hilisem side koduga.

Osalemine huviringides, õpilasesinduses või õpilasfirmade programmides annab noortele väärtusliku stardikapitali. Seal kujunevad oskused, mis on olulised nii õpingutes kui ka igapäevaelus – vastutustunne, enesejuhtimine ja algatusvõime. Samas tuleb meeles pidada, et igaühe loovus ei pruugi avaneda vaid koolikeskkonnas, mistõttu tuleb pakkuda ka väljaspool kooli tegutsemise võimalusi.

Elva vallas saavad õpilased osaleda noorteprogrammis Noored Loojad, noortevolikogus, huviringides ning kooliürituste korraldamises. Samuti kirjutavad aktiivsed noored projekte kohaliku omaalgatusfondi, kui neil on kõrval suunaja.

Sellised kogemused annavad:

- selgema pildi oma huvidest ja tugevustest;
 - enesekindlust uute asjade proovimiseks;
 - oskuslikumaid valikuid õpitee ja eriala osas;
 - esimesed praktilised kogemused meeskonnatöös ja juhtimises.
- Huvitegevus võib olla just see koht, kus

noor avastab endas ettevõtja, kunstniku, teadlase või kogukonna eestvedaja. Kui huviharidus on kättesaadav ja mitmekesine, on ka põhikoolijärgsed valikud kindlamad ning katkestamiste arv edasises õppes väiksem.

Lõuna-Eesti ettevõtlike noorte uuringud näitavad, et enim näevad end tulevikus kodukohas elamas Tartumaa noored (28%), vähim aga Valgamaa noored (10%). Põhjused mujale kolimiseks on tihti seotud töökohtade, arenguvõimaluste ja palgatasemega. Siiski mängib kodukohaga seotuses otsustavat rolli see, kui võrd noori kaasatakse juba lapsepõlvest saati kogukonnaellu. Kui nad tunnevad, et nende panus loeb ja neid usaldatakse, on nad altimad kodukanti jääma või sinna tulevikus naasma.

Vaimne tervis – ettevõtlikkuse alus

Noorte ettevõtlikkus ja kodukohaga seotus ei saa areneda, kui noored tunnevad end vaimselt ülekoormatuna või üksi. Viimaste aastate uuringud näitavad, et vaimse tervise küsimused puudutavad järjest enam noori nii koolis kui tööellu astudes.

Ka noored vajavad turvalist keskkonda, kus oleks kuulaja, toetaja ja juhendaja, kes aitaks segaduste ja kõhklustega toime tulla. Vajalik on pakkuda koolides ja kogukondades ligipääsetavat nõustamist, tugigruppe ning praktilisi oskusi stressiga toimetulekuks. Sageli ei oska või ei jõua lapsevanemad kõike märgata, mistõttu on kogukonna roll eriti oluline. Kui noored saavad tuge oma vaimse heaolu hoidmisel, on nad ka julgemad ideid ellu viima ja kogukonda panustama.

Tulevik meie kätes

Kui tahame, et meie kogukonnad elaksid ja areneksid, tuleb noori kuulata ja usaldada. Noored ei vaja ainult sõnu, vaid ka tegusid – võimalusi oma ideid ellu viia, vigu teha ja neist õppida.

Nagu üks noortega töötav spetsialist ütles: „Noored ei julge alustada millegagi, sest nad juba eos kardavad läbikukkumist.” Meie ülesanne on luua keskkond, kus see hirm väheneb ja julgus tegutseda kasvab.

Noorte ettevõtlikkus on kohaliku elu mootor. Kui anname neile kindla koha kogukonnas, ehitame silla, mis viib edasi nii noored kui ka kogu kodukandi.

RAHVAMAJAD: ROHKEM KUI NUMBER EXCELI TABELIS

MEELIS KÜLAOTS Konguta rahvamaja juhataja

Eestis on viimastel aastatel sagenenud arutelud rahvamajade tuleviku üle. Räägitakse restruktureerimisest, teenusmodelitest ja efektiivsusest. Paberil näib see kõik nagu edulugu struktuurid lihtsamad, kulud kontrolli all. Aga päriselus on oht, et rahvamaja vaadatakse vaid haldusloogika kaudu. Kui rahvamajade tegelik tähendus ja mõju jääb varju, tekib kultuurikolonialismi oht, mis puudutab kogu Eesti kultuuriruumi ja rahvuslikku identiteeti.

Mis on kultuurikolonialism rahvamajade kontekstis? Rahvamajade kontekstis tähendab kultuurikolonialism olukorda, kus poliitiline või halduslik loogika surutakse peale nii, et kogukonna eneseväljendus taandub numbriks Exceli tabelis.

Rahvamajad ei ole pelgalt hooned. Need on laulu- ja tantsupeo kasvulavad, kogukondade südamedeks saanud kohad, kust on sirgunud meie rahvust, keelt ja kultuuri kandvad kollektiivid. Maapiirkonnas on kultuur sageli turutõrke olukorras, sest ettevõtjad ei tule sinna organi-

seerima kontserte, näitusi, teatrit ega festivale, rääkimata rahvakultuurikollektiivide süsteemsest arendamisest. Rahvamaja kõrvaldab selle turutõrke ja teeb kultuuri inimestele kättesaadavaks. Seda rolli ei saa mõõta ainult külastajate arvu või piletitulu põhjal.

Neli põhjust, mis on meid viinud kultuuri kolonialismi lävepakule.

- Haldusreform ja suurvallad. Kohalik omapära lahustub ühtlustatud struktuurides, sest juhtimine on kogukonnast kaugel.
- Juhtide võõrandatus. Kui juhivad tulevad väljastpoolt ega tunne kohalikke lugusid ega traditsioone, otsustatakse Exceli tabeli, mitte inimeste järgi.
- Ajaloolise rolli unustamine. Rahvamajade tähtsus laulu- ja tantsupeo traditsioonis ning eesti vaimuse hoidmisel ei tunta ega väärtustata, mistõttu sulgemist või liitmist esitletakse „ratsionaalse sammuna“.
- Eestis puudub selge riiklik raamistik rahvamajade rolli kohta, mistõttu sõltub nende saatus kohalike omavalitsuste eelarvetest ja poliitilistest valikutest.

Kuidas edasi? Meie nägemus

Rahvamajade tulevikku otsustame Eesti kultuuri enda mõõdupuu järgi. Edu ei ole ainult korrastatud tabel, vaid tunne, et rahvamaja on jätkuvalt kogukonna süda ja rahvusliku identiteedi kandja. Küsimus ei ole üksnes rahvamajade tulevikus, vaid selles, millise tähenduse me anname oma kultuurile ja identiteedile.

Sinu Elva Valla lubadus

Elva valla rahvamajad jäävad ka edaspidi laulu- ja tantsupidude kasvulavadeks, kogukondade südamedeks ja paikadeks, kuhu toome tipptasemel kultuuri.

Rahvamajad on kohad, kus sünnib päris elu, käivad koos päris inimesed ja toimub päris koosolemine. Väärtustame ja toetame juhte, kes on kogukonnaga seotud, ning pakume neile arenguvõimalusi. Juht ei ole pelgalt haldusisik, vaid kogukonna kultuuriline eestvedaja.

Toetame senisest enam meie kollektiivide algatusi ja arengut, sest just nemad hoiavad Elva valla kultuuri elavana ja viivad seda edasi tulevastele põlvkondadele.

Elva rahvamajad on ja jäävad meie kultuuri ja kogukonna südamedeks.

MEESKOND

PRIIT VÄRV
121

"Sinu Elva vald on koos sinuga. Sinu jaoks!"

sinuvalva.ee

ENN TOBRE
122

"Sinu Elva vallas on kogukonnad kaasatud!"

sinuvalva.ee

ÜLLE NÄRSKA
123

"Sinu Elva vallas on mitmekesised huvitegevuse võimalused!"

sinuvalva.ee

MEELIS KÜLAOTS
124

"Sinu Elva vallas ei oodata võimalusi - neid luuakse koost!"

sinuvalva.ee

KRISTJAN VILU
125

"Sinu Elva vallas edendame kultuuri ja investeerime infrastruktuuri!"

sinuvalva.ee

VIKTORIA LEPP
126

"Sinu Elva valla tegelik vägi peitub inimestes!"

sinuvalva.ee

SILVER LAKS
127

"Sinu Elva vallas liigume koos ikka edasi!"

sinuvalva.ee

ROMARIO SIIMER
128

"Sinu Elva valda tahavad inimesed tagasi tulla!"

sinuvalva.ee

DAGMARY KUSLAP
129

"Sinu Elva vallas on noortel hea keskkond kus kasvada!"

sinuvalva.ee

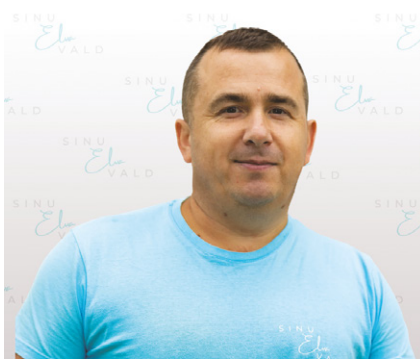

JAAK ARU
130

"Sinu Elva vallas on eakatel väärikas tulevik!"

sinuvalva.ee

SERJOŽA SMORODIN
131

"Sinu Elva valla tuleviku loome koostöös - iga inimene loeb!"

sinuvalva.ee

MIIA UIBO
132

"Sinu Elva vallas on tegusad noored!"

sinuvalva.ee

STEN SAAREKIVI
133

"Sinu Elva vallas on terviklikult lahendatud elukeskkond igale põlvkonnale!"

sinuvalva.ee

ALAR ILP
134

"Sinu Elva vallas toetame peresid ja kasvatame kogukondi!"

sinuvalva.ee

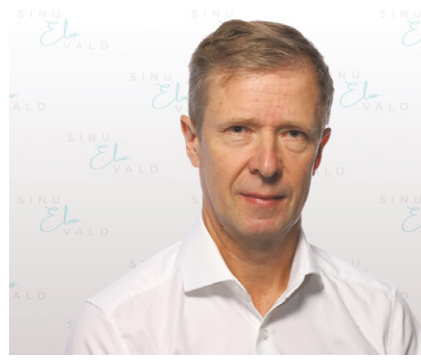

KERSTI MIHAILOV
135

"Sinu Elva vallas hoolime tervislikust elustiilist, hariduse- ja sotsiaalvaldkonna edumeelsusest!"

sinuvalva.ee

ANDRUS ILVES
136

"Sinu Elva vallas on liikuv eluviis!"

sinuvalva.ee

HEILO ALTIN
137

"Sinu Elva vallas peab olema igale lapsele oma pill, pall, pintsel ja robot!"

sinuvalva.ee

KERTU KIRRILAND
138

"Sinu Elva vallas algab tervem tulevik lastest!"

sinuvalva.ee

SINU
Elva
VALD

RÄÄKIMATA LUGU EHK KUIDAS KÄRPIDA VALIMISVÕITU

PRIIT VÄRV

Seekordne valitsemisperiood on läbi saamas ning käes on uued kohaliku omavalitsuse volikogu valimised, mis toovad muudatused nii volikogusse kui ka vallavalitsusse. Selle taustal tundub paslik meenutada korra nelja aasta tagust perioodi ning panna kirja üks rääkimata lugu juhtimise ja sildade põletamise meistriklassist.

Neli aastat tagasi võtsime Sinu Elva valla valimisliiduga vastutuse Elva valla arendamisel ja juhtimisel. Valimistele minnes ei olnud seda ootust ning ka valimispäeva järel ei osanud ennustada, et valimised võitnud Isamaa ja EKRE meeskonna juhid niivõrd saamatud on, et selges 18-11 ülekaalus, koalitsiooni loomise ära käikivad. Nii aga läks, et pidulikult välja hõigatud koalitsioon jäi tulemata ning korduvad ebaõnnestumised ja sisetülid lagundasid meeskonnad vähem kui viie nädalaga. Oli see nüüd oskamatu juhtimise, joone taguste hallide kardinalide vusserdamine või

lihtsalt rumaluse tõttu, ei oska mina öelda kuid nimetatud koalitsioon jäi tulemata. Korduvalt püüti samu kartuleid ühest hunnikust teise tõsta kuid kuhi jäi ainult väiksemaks. Muidugi kui eelpool nimetatud juhid kärpimisest räägivad, siis tuleb seda tõsiselt võtta, sest kärpimine algas sellise hooga, et mõne nädalaga kärbiti ennast neljaks aastaks opositsiooni. Antud asjaolud aga ei ole kuidagi seganud asjaosalistel neli aastat juhtimisalaseid nõuandeid jagamast.

Üks vald ei saa jääda lõpmatuseni juhtideta seega võtsime ise juhtohjad. Kutsusime endaga läbirääkimistele inimesed, kes olid volikogusse kandideerinud sellepärast, et päriselt tahtsid Elva valla arengu eest seista. Pingeliste läbirääkimiste käigus saime kokkuleppele koalitsiooni moodustamiseks valimisliidu Sinu Elva vald, Reformierakonna, Keskerakonna ning kolme Isamaast lahkunud volinikuga ja koalitsiooni moodustamise hetkel jäi tasakaal 16-13 koalitsiooni kasuks. Kuna üks Isamaast lahkunu oli juba varakult põhust jalgadel siis võis

arvata, et tema lahkumine on ainult aja küsimus ja nii ka läks. Jätkasime Elva valla heaks tööd koalitsiooniga, millel ainult ühe hääleline enamus. Siinkohal teen sügava kummarduse koalitsiooni volinikele, kes hoolimata pidevast survestamisest säilitasid sirget selga ning ma ei tundnud kordagi nelja aasta jooksul, et keegi väristab jalga. Eks koalitsiooni püsimisel ole kindlasti oluline roll olnud ka opositsiooni esindajatel, kes ei õppinud valimisjärgsest põrumisest suurt midagi vaid on piinliku järjekindlusega põletanud sildu kõikide osapooltega.

Täna kuulutavad toona põrunud juhid, et Elva vajab muutust ja mõneti tuleb olla nendega isegi nõus – loodame ju kõik, et tulevases volikogus muutub poliitiline kultuur lugupidavamaks selmet mõnitades ja lahmides pärssida vallale oluliste otsuste tegemist ning kahjustada valla mainet. Loodan, et muutused tulevad sellised, kus keskendutakse enam koostööle ning valda arendavatele tegevustele. Ühiselt südamega Elva valla eest suudame palju rohkem korda saata.

SINU ELVA VALD ON HINNATUD JA TURVALISE ELUKESKKONNAGA, AKTIIVSETE KOGUKONDADEGA NING TULEVIKKU VAATAV VALD

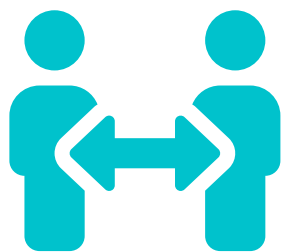
Väärt elukeskkond

- Arenev taristu, teed ja liikumisvõimalused – iga tee viib koju!
- Laste- ja perede heaolu – toetame tervemat tulevikku!
- Puhas elukeskkond ja hooldatud avalik ruum – heaolu ning silmailu kõigile!
- Kaasaegne ja avatud juhtimine – elanikega koos, elanike jaoks!

Hea maine

- Atraktiivne ettevõtluskeskkond – loome eeldusi arenguks!
- Atraktiivne turismipiirkond – sport ja palju muudki!
- Aktiivne eluviis – spordikogukond & taristu. Koostöö hoiab liikumises!

Aktiivne kogukond

- Aktiivne kultuurikogukond – mitmetahuline kultuuriruum!
- Aktiivsed külakogukonnad – küla elab, küla jääb!
- Aktiivsed noored – pika vaatega parem tulevik!
- Aktiivsed eakad – Koostöös eakatega väärtustame vanema põlvkonna elu ja tegemisi Elva vallas!

Valimisliidu Sinu Elva vald programm koosneb lubadustest, mida on päriselt võimalik järgneva nelja aasta jooksul ellu viia. Valimisliidu Sinu Elva vald programmiga 2025-2029 saab lähemalt tutvuda sinuelva.ee/programm.

SINU ELVA VALD
SEISAME KOOS SINUGA KODUKOHA ARENGU EEST!

INVESTEERINGUTEST

KRISTJAN VILU

Valimisliidu Sinu Elva Vald tänased ja homsed volinikud on lähtunud ning lähtuvad ka tulevikus investeeringuid planeerides talupojaloogikast. Esiteks kasutame alati võimalusel toetusi investeeringute rahaliseks katmiseks ning teisalt lähtume loogikast, et enne teeme olemasolevad hooned ja taristu korda kui hakkame täitsa uusi tegema.

Kärpimata suuresti avalike teenuseid, on Elva valla investeerimisvõimekus 2,5 – 3 miljonit eurot aastas, millest suurusjärg miljon võiks minna teedesse

Teede hooldusele toetuste kasutamine on alati väga sihtotstarbeline, ehk konkreetse fondi vahendite kasutamisele sobib näiteks ainult ühe hoone rekonstrueerimiseks või kergtee tegemiseks. Teinekord ei ole need valikud emotsionaalselt esimeses prioriteedis, kuid lähtudes loogikast, et kümnete aastate jooksul tuleb avaliku teenust pakkuvale kinnisvarale nagunii ring peale saada energiatõhususe ja kestlikkuse vaates, kaalub toetuse kasutamise võimalus üles emotsionaalse eelistuse.

Olemasoleva vara korrastamine aitab halduskulusid alla tuua, uute asjade loomine üksnes tõstab halduskulusid valla eelarvest. Seetõttu oleme oma valikutes valinud näiteks Konguta rahvamaja energiatõhusaks muutmise ja Tartu mnt. jalgteed korrastamise. Järgmisel perioodil soovime toetusi rakendades muuhulgas teha Rannu rahvamaja energiatõhusamaks

ja multifunktsionaalsemaks ning rekonstrueerida Kärneri tänava, rajades sinna ka jalgteed. Investeeringute jagamisel lähtume toetuse võimalusest, avariilisusest ning vaatame ka piirkonniti, et areng oleks tuntav üle valla. Kriitika on ilmne, et justkui kõik koonduks Elva linna, tunnistame, et Elva linn on saanud proportsionaalselt rohkem investeeringuid, aga seal on mõned paratamatused. Näiteks teede remondil on tänava ehitus kümneid, vahel sadu kordi kallim kui hajaasustuses kruusa või pinnatud kattega tee remont. Kui me järgneval perioodil teeme korda staadioni, siis eks me teeme selle korda ikka seal, kus on kõige tegusam kergejõustiku klubi. Piisab ühest suurest investeeringust (nagu näiteks staadion), mille pealt saab juba hukka mõista, et investeeringu proportsioonid on linna poole kaldu.

Kärpimata suuresti avalike teenuseid, on Elva valla investeerimisvõimekus 2,5 – 3 miljonit eurot aastas, millest suurusjärg miljon võiks minna teedesse, et jätkusuutlikust kuidagigi tagada. Alles jääb 2 miljonit aastas, mis oma loomult ongi ligikaudu 4 suurobjekti nelja aasta jooksul. Ehk aastate lõikes tuleb valikuid teha, eelmise perioodi suur valik oli Elva Gümnaasium. Järgmise perioodi suurtest eelistustest on artiklis juba juttu olnud, aga eks see sõltub rohkem suurema grupi koosloojate koostööst.

NOORED – MITTE AINULT TULEVIK VAID KA OLEVIK

MIIA UIBO

Sageli räägitakse noortest kui tulevikust. Tegelikult on noored ka olevik – nad õpivad, loovad, töötavad ja panustavad kogukonda juba täna. Elva valla areng ei saa olla terviklik, kui noorte ideed ja arvamused jäävad tagaplaanile.

Olen aastaid tegutsenud noortevolikogus, õpilasesindustes ja Tartumaa Noortekogus ning näinud väga lähedalt, kui palju on noortel ideid ja energiat, kui neile vaid antakse võimalus. Samas olen kogenud ka seda, kui keeruline võib olla oma arvamust

kuuldavaks teha või kui noorte ettepanekuid küll kuulatakse, aga need ei muutu tegudeks.

Paraku on ka noortevolikogusse kandideerijaid vähe – mitte seepärast, et noored ei hooliks, vaid seepärast, et paljud ei tea, mida noortevolikogu tegelikult tähendab. Kui tahame, et noored rohkem kaasa lööksid, tuleb leida õiged viisid, kuidas seda selgitada ja huvi äratada. Minu soovitus on, et noortele peavad sellest teekonnast rääkima just need, kes on selle ise läbi teinud. Need, kes oskavad öelda, kuidas on see muutnud neid inimesena, mis uusi oskusi see on andnud ja kuidas on nende maailmapilt avardunud. Lugu peab tulema südamest – ainult siis kõnetab see ka teisi noori.

Mul on olnud võimalus osaleda projektis, kus kaasati NEET-noori – noori, kes parasjagu ei tööta ega õpi. Sageli küsitakse: miks nad ei osale? Kas neid üldse miski huvitab? Tegelikult on vastus väga selge – nad on sama andekad ja ägedad kui iga teinegi noor, nad on lihtsalt ühel või teisel põhjusel jäänud korraks toppama. Kui anda neile turvaline keskkond, kus ootavad ees põnevad tegevused ja toetavad inimesed, hakkavad nad sarama. Olen näinud noori, kes leidsid innovaatilise äriidee, kes julgesid oma annet jagada või kes said sisimas teadlikuks, kui ägedad inimesed nad tegelikult on. Kõigil on midagi väärtuslikku anda ja kõigil on siin maailmas oma koht. Meie roll on osata märgata, toetada ja suunata.

Minu südameasi on ka noorte vaimne tervis ja eneseteadlikkus. Liiga palju täiskasvanuid tegeleb hiljem probleemidega, mille juured ulatuvad noorusesse – vähene eneseusk,

oskamatud toimetulekumehhanismid või tunne, et „ma ei tea, kes ma olen“. Kui aga noored saavad juba varakult tööriistad, kuidas ennast paremini tundma õppida, oma emotsioone juhtida ja eesmärged seada, kasvavad nad enesekindlamateks ja tervemateks inimesteks. Sellised oskused aitavad ennetada ka riskikäitumist ja loovad tugeva aluse eluks.

Mul on hea meel, et olen juba põhikoolist saati saanud võimaluse kaasa lüüa oma kogukonna ja koolielu parandamisel – alustades Puhja Kooli hoolekogu ja õpilasesinduse liikmena, jätkates Elva Gümnaasiumis, Elva valla noortevolikogus ja nüüd Tartumaa Noortekogus. See teekond on andnud mulle enesekindlust, õpetanud vastutust ja motiveerinud nii koolis kui ka edaspidises elus. See, et olen saanud varakult Elva vallas olulistel teemadel kaasa rääkida, on teinud mind selliseks inimeseks nagu ma täna olen. Olen kogu südame ja hingega selle juures, et Elva vald oleks koht, kus meil kõigil oleks hea elada.

Kui soovime, et Elva vald oleks ka tulevikus tugev ja elujõuline, peame looma tingimused, et noored tahaksid siia jääda, õppida, töötada ja oma pered luua. Selleks on vaja kuulata, mis neile oluline on – alates haridusest ja huvitegevusest kuni ettevõtluse, vaimse tervise ja kogukonna arenguni.

Elva valla tulevik on noorte kätes. Kui anname neile ruumi ja võimaluse kaasa rääkida, võidab kogu kogukond. Mina usun, et just noored annavad vallale selle energia ja julguse, mis viib meid edasi.

MINU ESIMENE ARVAMUSLUGU ELVA VALLAST

ROMARIO SIIMER

Kandideerin Elva vallavolikokku juba kolmandat korda. Kirjutan selle arvamusloo läbi 30-aastase Elva entusiasti, fänni ja värske isa silmade. Toon järgnevas arvamusloos välja Elva valla arenguvõimalused, võlud aga ka valud.

Elva vallas on palju kaunist loodust, ajaloolisi pärle ja sportimisvõimalusi.

Elva vallas on hulgaliselt peidetud pärle – Tamme paljandilt vaade Võrtsjärvele, helesinise veega Jaani järv Arbimäe metsaorus, Tartumaa Tervisespordikeskus, Liivi sõja ajal varemesse jäänud Lossimäe vasallilinnus, Vitipalu mäed ja matkarajad. Need on maamärgid, mis on läbi erinevate aegade alati Elva valla rahvale meelerahu toonud. Meil on ka palju looduslähedasi sportimisvõimalusi nagu näiteks ajalooline Elva staadion koos metsapargiga, Arbijärve künkal istuv skatepark, Verevi rannavõrkpalli väljakud, aga ka erinevad koolistaadionid ja jõusaalid. Neid paiku on ridamisi veel, aga arvan, et sissejuhataks piisab. Elva valla elanikel on nende maamärkidega paljuski erinev ja tihti ka isiklik seos.

Spordirajatised olgu korras ja kaasaegsed

Minul kui Elva elanikul on siiralt hea meel, et sellel sügisel on valmimas renoveerimiskuu läbiv Elva suusahüppemäe I etapp, kus tehakse 10m ja 20m k-punktiga ramp-id ning freestyle lumepark koos suusaliftiga. Sellest saab Elva talispordikeskus, kus noored saavad teha tutvust natuke ekstreemsemate talispordi aladega. Just talv on aasta aeg, mil minul on Elvas alati natukene igavam olnud ja olen tundunud, et talvisteks tegemisteks tuleb rohkem võimalusi leida. Mind on alati paelunud idee, et Tartu mnt alt läheks läbi suusatunnel, mis seoks ära staadioni metsa- ja nn haigla metsapargi, et viia kahevõistlus ning suusatamine Elva linna südames uuele tasemele (tõsi, suvel ka ratta- ja jooksukross saaksid lisaväljundi metsaparkide ühendamisest). Unistanud olen ka Verevi

rannas talvel opereerivast kogukondlikust sompasauna-st, mis annaks täiendava tõuke rahvatervisele hästi mõjuvast talisuplusest. Arvan, et pole ka tänapäeval utopia, et Elva vallas on olemas sobiv hoone (sõltumata, kus see asub), millesse rajada sise-skatepark, ja läbi selle anda noortele täiendav tegevus aastaringseks harrastamiseks. Need pole mu valimislubadused, vaid mõtted, mis ei anna vahel ka öösiti und.

Ei saa mööda staadionist

Elva linna staadion ja metsapark nõuab kergejõustiku vaatest endale paremaid tingimusi. Erinevad linna- ja vallavalitsused ei ole seni veel suutnud staadionitaristut kaasajastada. Eelkõige ei ole see juhtunud suure investeeringuvajaduse tõttu, kuid samas pole suudetud kokku leppida ka renoveerimise ulatuses. Selmet, et rääkida 8-rajalisest pompöössest olümpiastaadionist, piisaks ka 3-4 tartaankattega rajast nagu on lahendatud Värska staadionil. Teen ettepaneku jagada metsapargi ja staadioni taristu renoveerimine vajadusel kasvõi 4-5 erinevasse etappi. Olgu I etapiks siis tänapäevane jõusaal (autori märkus: jõusaal on kahel korral kaasava eelarve hääletusel esimesena rahastusest ilma jäänud, mis viitab elanike suurele huvile rajatise vastu) ning hooldatud metsapark. Vana jõusaali ei utiliseerita, vaid taaslustatakse mõnes teises valla kohas, kus võimalused seni sootuks puudunud ja huvi väiksem. II etapis saaks staadioni ring tartaankatte alla (kas või osaliselt), III etapis kõrgus- ja kaugushüppe sektorid, IV etapis kaasaegsed tribüünid metsaveerele ning V etapis suusatunnel. Kasutame kõik rahastuvõimalused targalt ära ning oleme vallana aktiivsed nende otsimisel. Pean tunnistama, et sai täitsa okei plaan kokku, kus Elva kesklinn transformeeruks aastaringseks spordipargiks ning võiks maamärgina püsida aastakümneid. Annan endast maksimumi, et välja käidud ideed ei jääks sahtlisse ja näpud sahtli vahele.

Erinevad toetusmeetmed ja sahtlisse kirjutatud projektid

Minu sõprusringkonnas räägitakse aeg-ajalt müstilistest Kruuse-aegsetest projektidest, mis erinevatel põhjustel ei ole realiseerunud. Alati on huvitav spekuloida ja mõelda, et kuidas need ilustaks Elva linna. Aegade jooksul on mitmeid projekte ka n.ö „sahtlisse kirjutatud“. Julgen arvata, et kui arvutame kokku kulud, mis nende plaanide/projektide tellimisele on läinud, siis oleksime saanud vähemalt ühe projekti ka ellu viia. Peame juurutama mõtet, et enne võtame eelkäijate ideed kui korraldame uusi konkursse.

Teisalt, olen seisukohal, et vallavalitsus võiks olla rohkem fokuseeritud erinevatele erasektorile ja eraisikutele pakutavatele toetustele, mis ei ole ainult valla enda pakutavad toetused. Mõtlen siinkohal seda, et abistada erasektoris toimetavaid isikuid

ja ettevõtteid riiklike toetuste taotlemisel, rohkem suunata ja aidata. Toon ka näite, et kui vald omaks paremat ülevaadet erasektorile ja eraisikutele mõeldud toetustest ning oleks abiks taotluse esmasel esitamisel ja ka konsultatsioonil, siis realiseeruks rohkem saunalaval arutatud mõtteid. See on oluline sellepärast, et kui Elva valla kodanik saab näitena endale läbi kuulsa ahjutoetuse positiivse rahastusotsuse, siis saab ka tööd tema pottsepest naabrimees. Samas on võimalik kaugkütte ettevõtte, milleks Elvas on 100% valla osalusega Elva Soojus, teha rohkem koostööd kohalikega, et lülitada kaugküttevõrku üksikute elamute asemel tervetänav. Läbieraisikutele mõeldud toetuste + KOV-i panuse (abi taotlemisel ja kaasamisel) on võimalik viia kaugkütte teenus Elvas uuele tasemele. Me peame läbi koordineerituse ka ise nutikamad ja innovaatilisemad olema!

Kohalik populism tõstab pead

Huvitav on näha näiteks Isamaa erakonna sõnumites erinevaid lubadusi. Olen veel lugenud, et riigi poliitika sidumine kohaliku tasandiga pidavat poliit-tehniliselt õige olema. Siinkohal panen Elva valla inimestele südamele, et eelseisvatel kohalikel valimistel pole ühelgi erakonnal võimalik:

- 1) kaotada automaksu
- 2) langetada käibe-, sotsiaal- või tulumaksu
- 3) langetada Elva vallas veehinda
- 4) tuua alla elektri hinda või
- 5) mida iganes muud „tasuta kartulit“

Eeltoodud loosungid on lihtsalt valijate püüdmiseks ja eelkõige seotud riikliku poliitikaga, millel KOV valimistega loogilist seost ei ole. Tuletan veel meelde 2021. aasta KOV valimisi, mille võitis Isamaa 8 kohaga volikogus. Väevõimuga pealesurutud koalitsiooniplaan EKRE-ga mängis maha valimistel saavutatud edu ja lõhestas meeskonna.

Males peab igal käigul mõte olema

Otsused peavad olema kaalutletud ja analüütilised. Ma ei taha väita, et need seda seni olnud pole, kuid tõsi on ka see, et Elva vallavalitsus ei saa endale lubada eksimusi. Me peame kasutama oma ressursi maksimaalselt hästi. Samal ajal on oluline, et kaasamisüritused oleks normaalne reede-õhtune tava, mitte lihtsalt üritus Facebookis (millel on 2 „attend“ ja 5 „interested“). Siia saab ja peab ka iga kodanik oma panuse andma. On palju, mis on tehtud ja on hästi tehtud ning on ka asju, mida saaks oluliselt paremini teha, kuid arvan, et oleme siiski õigel teel. Kui Elva valda saab võrrelda mõne malendiga, siis oleks selleks ratsu - piiratud manööverdamise võimalus, aga käigud peavad kavalad olema. Seega, kallid Elva valla kodanik, palun pea eeltoodud silmas ja vali endale arukas kapten, kes teab kus on tuletornid, laevatavad teed ja karid.

Kainet meelt ja tarku valikuid, töötame täie auruga edasi, sest nii nagu ütleb ka vanasõna „aurul, tormil ning lollil on meeletu jõud!“

www.sinuelva.ee

@sinuelva

VALIMISTE INFO

Valimispäev on 19. oktoobril, hääletamine toimub kell 9.00 – 20.00.

13. – 18. oktoobril toimub eelhääletamine. Eelhääletamine toimub valimisjaoskondades kell 12.00 – 20.00.

13. – 18. oktoobril toimub elektrooniline hääletamine. Hääletamine algab 13. oktoobril kell 9.00 ja kestab ööpäevaringselt kuni 18s. oktoobril kell 20.00.

Tutvu Elva valla valimiskomisjonide infoga veebilehel www.elva.ee/kov-valimised.

Elva valla valimisjaoskonnad:

- Elva kultuurikeskus (Kesk tn 30, Elva linn)
- Puhja seltsimaja (Viljandi tee 24, Puhja alevik)
- Rannu rahvamaja (Elva tee 3, Rannu alevik) ja Konguta rahvamaja (Kultuuri, Annikoru küla)
- Rõngu rahvamaja (Valga mnt 12, Rõngu alevik).